

व्यसनमुक्ती धोरणांची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्यात कार्यरत व्यसनमुक्ती केंद्रे व संस्थांना महात्मा गांधी व्यसनमुक्ती सल्ला, उपचार पुनर्वसन, प्रचार व प्रसार योजनेंतर्गत अर्थसहाय्य देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: डिडीपी-२०१६/प्र.क्र.२७/सामासु
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २६ मार्च, २०१८.

- वाचा : १) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२००९/प्र.क्र.१४९/सुधार-१, दिनांक १७/८/२०११.
२) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२०१२/प्र.क्र.५७७/सामासु, दिनांक २९/३/२०१३.
३) शासन शुध्दीपत्रक क्र. डीडीपी-२०१२/प्र.क्र.५७७/सामासु, दिनांक ३०/३/१३
४) शासन शुध्दीपत्रक क्र. डीडीपी-२०१२/प्र.क्र.५७७/सामासु, दिनांक २/५/२०१३
५) शासन शुध्दीपत्रक क्र. डीडीपी-२०१३/प्र.क्र.५७७/सामासु, दिनांक ६/९/१३
६) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२०१३/प्र.क्र.५८१/सामासु, दिनांक ३०/११/२०१३.
७) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२०१४/प्र.क्र.५७/सामासु, दिनांक २६/२/२०१४.
८) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२०१४/प्र.क्र.३७३/सामासु, दिनांक १२/९/२०१४.
९) शासन निर्णय क्र. डीडीपी-२०१७/प्र.क्र.७२/सामासु, दिनांक १०/३/२०१७

प्रस्तावना:-

राज्यात व्यसनमुक्ती धोरणांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करणे तसेच व्यसनाधीन व्यक्तींचे / रुग्णांचे पुनर्वसन करणे या कार्यातील व्यसनमुक्ती केंद्राचे व संस्थांचे महत्व लक्षात घेता या क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या सर्व संवर्गातील विविध प्रकारचे व्यसनमुक्ती संबंधित काम करणाऱ्या संस्था व केंद्रे यांना समान संधी मिळावी व त्यांना देखील प्रोत्साहन देणे व आर्थिक मजबुतीकरण करणे यासाठी व्यसनमुक्ती केंद्रे तसेच प्रचार व प्रसार करणाऱ्या संस्थांना प्रोत्साहनात्मक अर्थसहाय्य करणारी महात्मा गांधी व्यसनमुक्ती सल्ला, उपचार, पुनर्वसन, प्रचार व प्रसार योजना या योजनेस शासनाने मंजूरी दिलेली आहे. राज्यात कार्यरत असणाऱ्या व्यसनमुक्ती सल्ला, उपचार व पुनर्वसन केंद्रामार्फत प्रचार व प्रसार करणाऱ्या, सेवाभावी संस्थांना प्रोत्साहनपर अर्थसहाय्य देण्यासंबंधीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

व्यसनमुक्ती धोरणांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्यात कार्यरत असणाऱ्या व्यसनमुक्ती सल्ला, उपचार व पुनर्वसन केंद्रामार्फत प्रचार व प्रसार करणाऱ्या सेवाभावी संस्थांना महात्मा गांधी व्यसनमुक्ती सल्ला, उपचार, पुनर्वसन, प्रचार व प्रसार योजनेंतर्गत अर्थसहाय्य देण्यासाठी आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांच्यामार्फत प्रत्येक महसूल विभागातील सर्वाधिक खपाच्या दोन मराठी वर्तमान पत्रातून जाहिरातीद्वारे अनुदानास पात्र व्यसनमुक्ती केंद्र व संस्थांकडून प्रस्ताव मागविण्यात

आले होते. त्यानुषंगाने प्राप्त व्यसनमुक्ती केंद्रे व संस्थांच्या प्रस्तावांची समाजकल्याण आयुक्तालय स्तरावरील समितीकडून छाननी व तपासणी करून प्रस्ताव शासनास दिनांक २८/६/२०१७ च्या पत्रान्वये सादर केला आहे. यासंदर्भात मा. मंत्री (सा. न्या.) महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली त्यांचे दालनात दिनांक २४/१/२०१८ रोजी रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांचेकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांमधून संस्थांचे कार्य विचारात घेऊन प्रत्येक प्रादेशिक विभागाकरीता दोन याप्रमाणे सहा विभागांमधून एकूण बारा व्यसनमुक्ती केंद्राची मा. मंत्री (सा. न्या.) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने निवड केली आहे. त्यानुसार प्रत्येक प्रशासकीय विभागातून दोन याप्रमाणे निवड केलेल्या एकूण बारा व्यसनमुक्ती केंद्रांना प्रत्येकी रु. ११,००,०००/- (रुपये अकरा लाख फक्त) याप्रमाणे बारा व्यसनमुक्ती केंद्रे / संस्था यांना रु. १,३२,००,०००/- (अक्षरी रुपये एक कोटी बत्तीस लाख फक्त) इतक्या रक्कमेच्या खर्चास याद्वारे शासन मान्यता देण्यात येत आहे. राज्यस्तर निवड समितीमार्फत निवड करण्यात आलेल्या व्यसनमुक्ती केंद्राचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विभागाचे नांव	संस्थेचे नाव
१	मुंबई	अ) मोहासूर व्यसनमुक्ती केंद्र, ठाणे ब) जोगेश्वरी ग्रामीण विकास सेवाभावी संस्था धुळे संचालित व्यसनमुक्ती केंद्र डहाणू, जि. पालघर.
२	पुणे	अ) आस्था बहुउद्देशिय संस्था, भोसरी, जि. पुणे ब) आनंदवन बहुउद्देशिय संस्था संचालित आनंदवन व्यसनमुक्ती केंद्र, पुणे.
५	नाशिक	अ) जोगाई माता कृषि ग्रामीण विकास सेवाभावी संस्था, कापडारा, जि. धुळे ब) चेतना व्यसनमुक्ती केंद्र, जळगांव
७	अमरावती	अ) श्री. सत्यसाई सेवा सांस्कृतिक सामाजिक शैक्षणिक मंडळ केंडगांव संचालित व्यसनमुक्ती केंद्र ता. मोताळा, जि. बुलढाणा. ब) अन्नपूर्णा शिक्षण संस्था किन्ही राजा, ता. मालेगांव, जि. वाशिम
९	नागपूर	अ) प्रियदर्शी चॅरीटेबल सोसायटी, नागपूर. ब) कल्याणी बहुउद्देशिय शिक्षण संस्था, गोंदिया.
११	औरंगाबाद	अ) किशनलालजी बहुउद्देशिय सामाजिक संस्था, हिमायतनगर, जि. नांदेड ब) पंडीत दिनदयाळ उपाध्याय सेवा प्रतिष्ठान, नांदेड

२. अनुदान प्राप्त व्यसनमुक्ती केंद्रे व संस्थांनी त्यांच्या कार्यामध्ये भरीव व लक्षवेधी कार्य पार पाडल्यास त्या केंद्राचा / संस्थांचा पुढील वर्षातसुद्धा गुणवत्तेनुसार प्रोत्साहनात्मक अनुदानासाठी पुन्हा विचार केला जाऊ शकेल.

३. सदर व्यसनमुक्ती केंद्रे व संस्थांनी प्राप्त अनुदान प्रकल्प अधिकारी मानसोपचार तज्ञ, वैद्यकीय अधिकारी, स्त्री/पुरुष परिचारीका, सहाय्यक सल्लागार, पहारेकरी, इमारत भाडे, स्टेशनरी, दूरध्वनी, वीज, पाणी, व्यसनाधीन लोकांवर औषधोपचार व्यसनमुक्तीबाबतचा प्रचार व प्रसिध्दी या बाबीवर खर्च करावे.

४. सहा महसूल विभागांमधून निवडलेल्या प्रत्येकी २ या प्रमाणे एकूण १२ व्यसनमुक्ती केंद्रे व प्रचार-प्रसार करणाऱ्या संस्थांना प्रत्येकी रु. ११,००,०००/- (रुपये अकरा लाख फक्त) या प्रमाणे मंजूर अनुदानातून आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी आहरण केलेल्या रु. १,३२,००,०००/- (अक्षरी रुपये एक कोटी बत्तीस लाख फक्त) इतक्या रक्कमेतून संबंधित व्यसनमुक्ती केंद्र/संस्थांना धनादेशाद्वारे अर्थसहाय्य वितरीत करावे याकरीता आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांना आंहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ होणारा खर्च लेखाशिर्ष क्रमांक २२३५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ०२, समाजकल्याण १०५ दारुबंदी, (०२) स्वयंसेवी संघटनांना वित्तीय सहाय्य (०२) (०१) व्यसनाधीन व्यक्तींसाठी अंमली पदार्थ सेवन विरोधी मोहिम चालविणे, त्यांच्यावर उपचार करणे, व्यसनाधीन व्यक्तींचे पुनर्वसन करणे याकरीता स्वयंसेवी संघटनांना वित्तीय सहाय्य (२२३५-१७५५) ३१-सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर) योजनांतर्गत मधून मंजूर अनुदानातून करण्यात आलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा. याप्रकरणी येणाऱ्या खर्चाचा १००% निधी संबंधित प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग यांच्या खात्यात जमा करावा. त्यापैकी ५०% रक्कम अग्रिम म्हणून अदा करण्यात यावी. ६ महिन्यांनंतर संस्थेचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधित जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी यांच्यामार्फत प्रादेशिक उपायुक्त यांना सादर करण्यात यावे. तदनंतर उर्वरित निधी प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्या मार्फत अदा करण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharasahtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्यांच्या संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१८०३२६१५४७३९८५२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ज्ञा. ल. सुळ)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. मंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. राज्यमंत्री (सा.न्या.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे वरीष्ठ स्वीय सहाय्यक
४. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे
५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई

६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र , नागपूर
७. निवासी लेखा परिक्षक, मुंबई
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
९. सर्व विभागीय आयुक्त कार्यालय
- १०.सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालय
- ११.जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
- १२.सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग
- १३.सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण
- १४.सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १५.अवर सचिव, व्यय-१४, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६.सर्व संबंधित निवड करण्यात आलेली व्यसनमुक्ती केंद्रे
- १७.अवर सचिव (अर्थसंकल्प), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय
- १८.निवडनस्ती, सामासु.